

Faragó-Szabó István

Újkori és Jelenkori Filozófia Tanszék

C.V.

1973 óta dolgozom filozófiatörténészként az ELTE bölcsészakarán - különböző vezeték és keresztnevet viselő tanszékek égisze alatt.

Egyetemi doktori disszertáció (*summa cum laude*): 1976

PhD (*summa cum laude*) 1999.

1984 óta adjunktus vagyok.

Kutatási terület:

Érdeklődésem – változó intenzitással – három, egymástól időben viszonylag távol álló területre irányul:

I. A 17 - 18 sz. angolszász filozófiája. Kutatásaim a klasszikus empirista triumvirátus: Locke, Berkeley és Hume nézeteinek tematikai, módszertani, és olykor érveléstechnikai összefüggéseinek felderítésén túl, mindenekelőtt e filozófusok *kontinentális* kapcsolatainak és más filozófiai előzményeinek, valamint *természettudományos* érdeklődésének kutatására irányultak. Többen között Berkeley-válogatás, és a Locke főművének újrafordításához kapcsolódó munkák (ld „Fontosabb szakmai publikációk”) e kutatások eredményei.

II. A másik terület az un. "nyelvi fordulat" filozófusait öleli fel. Mindenekelőtt Frege, a „Cambridge-i forradalom” vezéregyénisége: Russell, továbbá az ifjú Wittgenstein filozófiája tartozik e körbe. A Wittgenstein kreatív félreértéséből kinövő Bécsi Kör, Wittgenstein második alkotói korszaka, továbbá az analitikus filozófia második hulláma (Ryle, Austin) működésének filozófiatörténeti vizsgálata kapcsolható e területhez.

III. Többek közt az elmúlt évtized radikális ideológiai változásai készítettek arra hogy a 16.-17. század részben párhuzamos eseményeinek *filozófiai* hátterét megpróbáljam feltárni. Descartestól kezdve a filozófusoknál szinte foglalkozási ártalomnak tekinthető a szkeptikus kihívásra való válasz keresése. E folyamat ideológiatörténeti, tudománytörténeti, részben művészettörténeti és természetesen filozófiatörténeti vonatkozásainak feltárása, valamint a szkeptikus kihívásra adott filozófiai válaszok képezik kutatásaim tárgyát. *Fejezetek az újkori szkepticizmus történetéből* c. készülő könyvem foglalja össze ezirányú vizsgálataimat.

Fontosabb szakmai publikációk:

- „A Bécsi Kör filozófiája” Recenzió a *Magyar Filozófiai Szemlében* 1973/ 5-6 761. - 766. old.
  - "Berkeley szolipszizmusáról" I., *Magyar Filozófiai Szemle* 1976/ 2 259 - 285 old., II. rész Uo. 1976/3 370 - 389 old.
  - „A szellem és a nyelv” Recenzió Gilbert Ryle, *A szellem fogalma* c. könyvéről *Általános Nyelvészeti Tanulmányok* IX. köt., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976.
  - „A logikai pozitivizmus tudományelméletéről” *Magyar Tudomány*, 1978/5 338-349. old.
  - A George Berkeley, *Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről és más írások* (Gondolat, Budapest, 1985) c. Berkeley-válogatásban „Bevezetés”, (7-37. old.) jegyzetek, fordítás.
  - John Locke, *Értekezés az emberi értelemről* c. művének (Osiris, 2003) szerkesztése; „Előszó”, „Utószó”
  - „Kiterjedés” a Descartes-i kiterjedés fogalom vizsgálata (Megjelenés alatt)
  - *Fejezetek az újkori szkeptizmus történetéből*, c. könyv, az Áron Kiadónál jelenik meg.
- A fent említetteken kívül több, szakmailag érdelemleges fordítást is készítettem Rudolf Carnap, Willard van Orman Quine, és Berkeley műveiből, amelyek azóta már másodközlésben is megjelentek.